

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc T-167/13
(zveřejnění formou výňatků)

Comune di Milano
v.
Evropská komise

„Státní podpory – Služby pozemního odbavení – Kapitálové vklady provedené SEA ve prospěch Sea Handling – Rozhodnutí prohlašující podporu za neslučitelnou s vnitřním trhem a nařizující její navrácení – Pojem ‚podpora‘ – Přičitatelnost státu – Kritérium soukromého investora – Zásada kontradiktornosti – Právo na obhajobu – Právo na řádnou správu – Legitimní očekávání“

Shrnutí – rozsudek Tribunálu (třetího rozšířeného senátu) ze dne 13. prosince 2018

1. *Žaloba na neplatnost – Fyzické nebo právnické osoby – Akty, které se jich bezprostředně a osobně dotýkají – Osobní dotčení – Kritéria – Rozhodnutí Komise prohlašující podporu za neslučitelnou s trhem a nařizující její navrácení – Žaloba veřejného orgánu, který má postavení poskytovatele podpory – Přípustnost – Podmínky*
(Článek 263 čtvrtý pododstavec SFEU)
2. *Žaloba na neplatnost – Fyzické nebo právnické osoby – Právní zájem na podání žaloby – Nezbytnost vzniklého a trvajícího zájmu*
(Článek 263 čtvrtý pododstavec SFEU)
3. *Podpory poskytované státy – Pojem – Podpory pocházející ze státních prostředků – Podpory poskytnuté veřejným podnikem – Prostředky podniku podléhající neustálé veřejné kontrole – Zahrnutí*
(Článek 107 odst. 1 SFEU)
4. *Podpory poskytované státy – Pojem – Na sebe navazující opatření státu, která jsou neoddělitelně spojena – Kritéria pro posouzení*
(Článek 107 odst. 1 SFEU)
5. *Podpory poskytované státy – Pojem – Podpory poskytnuté veřejným podnikem – Podnik kontrolovaný státem – Přičitatelnost podpory státu – Zahrnutí – Soubor nepřímých důkazů, které je třeba zohlednit*
(Článek 107 odst. 1 SFEU)

6. *Podpory poskytované státy – Pojem – Posouzení podle kritéria soukromého investora – Posouzení s ohledem na všechny relevantní okolnosti sporné operace a její kontext – Zohlednění poznatků, které byly dostupné v době přijetí rozhodnutí o sporném opatření, a vývoje, který bylo k tomuto okamžiku možné očekávat*

(Článek 107 a čl. 108 odst. 1 a 3 SFEU)

7. *Podpory poskytované státy – Pojem – Posouzení podle kritéria soukromého investora – Posouzení s ohledem na všechny relevantní okolnosti sporné operace a její kontext – Důkazní břemeno, jež nese Komise – Rozsah – Soudní přezkum – Meze*

(Článek 107 odst. 1 SFEU)

1. Právní postavení subjektu, který není členským státem, má právní subjektivitu a přijal opatření kvalifikované v konečném rozhodnutí Komise jako státní podpora, může být tímto rozhodnutím osobně dotčeno, pokud toto rozhodnutí brání subjektu vykonávat jeho vlastní pravomoci, mezi něž patří zejména poskytnutí předmětné podpory, tak, jak uzná za vhodné.

V tomto ohledu je nutno za poskytovatele podpory považovat veřejný orgán, který byl zapojen do přijetí dotčených opatření do té míry, že mu je lze přičíst v souladu s kritérii uvedenými v judikatuře Soudního dvora.

(viz body 34, 41)

2. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 45, 46)

3. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 60–62)

4. Vzhledem k tomu, že státní zásahy nabývají různých forem a musejí být posuzovány podle jejich účinků, nelze vyloučit, že bude třeba pro účely uplatnění čl. 107 odst. 1 SFEU nahlížet na několik po sobě jdoucích zásahů státu jako na jediný zásah. Takový případ může nastat především tehdy, kdy na sebe navazující opatření, zvláště se zřetelem k jejich časovému sledu, jejich účelu a situaci, v níž se podnik v době, kdy jsou tato opatření přijímána, nachází, spolu natolik těsně souvisejí, že je od sebe nelze oddělit.

(viz bod 71)

5. Přičitatelnost opatření státu nelze vyvozovat z pouhé okolnosti, že dotčené opatření bylo přijato veřejným podnikem. I když stát může veřejný podnik kontrolovat a vykonávat dominantní vliv na jeho provozní činnost, není možné automaticky předpokládat, že tuto kontrolu v konkrétním případě skutečně vykonává. Veřejný podnik může jednat s větší či menší nezávislostí podle stupně autonomie, kterou mu stát umožní.

Proto pouhá skutečnost, že veřejný podnik je kontrolován státem, nestačí k tomu, aby byla opatření, která přijme, přičitatelná státu. Je ještě třeba přezkoumat, zda je nutné se domnívat, že veřejné orgány byly nějakým způsobem zapojeny do přijetí těchto opatření. V tomto ohledu není možné požadovat, aby bylo na základě přesného šetření prokázáno, že veřejné orgány konkrétně pobídly veřejný podnik k přijetí dotčených opatření podpory. Jednak totiž s ohledem na skutečnost, že vztahy mezi státem a veřejnými podniky jsou úzké, existuje reálné riziko, že státní podpory budou poskytnuty jejich prostřednictvím málo průhledným způsobem a v rozporu se systémem státních podpor stanoveným

Smlouvou. Kromě toho je pro třetí osoby obecně velmi složité, právě z důvodu přednostních vztahů mezi státem a veřejným podnikem, aby v konkrétním případě prokázaly, že opatření podpory přijatá takovým podnikem byla skutečně přijata na příkaz veřejných orgánů. Z těchto důvodů je třeba připustit, že přičitatelnost opatření podpory přijatého veřejným podnikem státu je možné vyvodit ze souboru nepřímých důkazů vyplývajících z okolností projednávaného případu a kontextu, ve kterém bylo toto opatření přijato.

Kromě toho jakákoliv jiná indicie, která v konkrétním případě svědčí o podílu veřejných orgánů na přijetí opatření nebo o nepravděpodobnosti toho, že se na jeho přijetí nepodílely, rovněž s ohledem na rozsah tohoto opatření, jeho obsah nebo podmínky, které obsahuje, může být případně relevantní k učinění závěru, že opatření přijaté veřejným podnikem je přičitatelné státu.

(viz bod 75)

6. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 102–105)

7. Podle zásad týkajících se důkazního břemene v odvětví státních podpor je Komise povinna prokázat existenci podpory. V této souvislosti je povinna provést pečlivý a nestranný přezkum dotyčných opatření, aby měla při přijímání konečného rozhodnutí konstatujícího existenci, a případně i neslučitelnost nebo protiprávnost podpory, k tomuto účelu co možná nejúplnější a nejspolehlivější poznatky. Co se týče požadované úrovně dokazování, povaha důkazů, které musí Komise předložit, do značné míry závisí na povaze zamýšleného státního opatření.

Kromě toho přezkum Komise týkající se otázky, zda určitá opatření mohou být kvalifikována jako státní podpory z důvodu, že veřejné orgány nejednaly tímž způsobem jako soukromý investor, vyžaduje provedení komplexního hospodářského posouzení. V rámci přezkumu komplexních hospodářských posouzení uskutečněných Komisí v oblasti státních podpor, který unijní soud provádí, přitom unijnímu soudu nepřísluší nahradit hospodářské posouzení Komise vlastním posouzením a musí svůj přezkum omezit na ověření dodržení procesních pravidel a pravidel týkajících se odůvodnění, věcné správnosti skutkových okolností, které byly vzaty v úvahu, neexistence zjevně nesprávného posouzení těchto skutkových okolností a neexistence zneužití pravomoci.

Proto, aby bylo prokázáno, že se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení skutkového stavu, které může odůvodnit zrušení napadeného rozhodnutí, musí být důkazy předložené žalobcem dostatečné k tomu, aby zbavily hodnověrnosti posouzení skutkového stavu uvedená ve zmíněném rozhodnutí.

Unijní soud musí ověřit nejen věcnou správnost dovolávaných důkazních materiálů, jejich věrohodnost a soudržnost, ale musí rovněž přezkoumat, zda tyto skutečnosti představují veškeré rozhodné údaje, jež musí být při posuzování komplexní situace vzaty v úvahu, a zda lze o ně opřít vyvozené závěry.

Komise v této souvislosti musí při použití kritéria soukromého věřitele provést globální posouzení s přihlédnutím ke všem skutečnostem rozhodným v projednávané věci, které jí umožňují určit, zda by podnik, který je příjemcem údajné podpory, zjevně nezískal srovnatelné úlevy od soukromého věřitele. V tomto ohledu je třeba pokládat za relevantní všechny informace, které by mohly nezanedbatelným způsobem ovlivnit rozhodovací proces běžně opatrného a pečlivého soukromého věřitele, jenž se nachází v situaci, která se co možná nejvíce podobá situaci veřejnoprávního věřitele, a hledá způsob, jak by mu mohly být splaceny částky, které mu dluží dlužník ve finančních obtížích. Pro účely použití kritéria soukromého věřitele jsou dále relevantními pouze skutečnosti, které byly dostupné v době přijetí tohoto rozhodnutí, a vývoj, který bylo k tomuto okamžiku možné očekávat. Komise totiž nemá

povinnost přezkoumat informaci, pokud byly předložené důkazy provedeny po přijetí rozhodnutí provést dotčenou investici a tyto důkazy nezbavují dotčený členský stát povinnosti provést náležité předběžné posouzení návratnosti jeho investice před jejím uskutečněním.

(viz body 106–110)